

Εφτά τραγούδια για τη Ρόζα Λούξεμπουργκ

«Έλεγε την αλήθεια στους φτωχούς /
γι' αυτό κι οι πλούσιοι τη
σκοτώσαν».

[Ηρακλής Οικονόμου](#) | 15/01/2019

105 χρόνια από τη δολοφονία της Ρόζα Λούξεμπουργκ, και το ελληνικό τραγούδι έχει ήδη φροντίσει για το πώς πρέπει να τιμούμε τη μνήμη της μεγάλης Γερμανίδας θεωρητικού και επαναστάτριας – τραγουδώντας την! Απ' τον Μάνο Ελευθερίου μέχρι τον Μάνο Χατζιδάκι, από τον θάνο Μικρούτσικο μέχρι την Ελένη Καραϊνδρου, κι από τη Μαρία Δημητριάδη μέχρι τον Δημήτρη Μητροπάνο, μια σειρά μεγάλων καλλιτεχνών συνετέλεσαν ώστε το όνομα και η κληρονομιά της «κόκκινης Ρόζας» να συνδεθούν με σημαντικές στιγμές του ελληνικού τραγουδιού. Βεβαίως, το θέμα, όπως πάντα, δεν είναι ποιος μιλάει ή τραγουδάει, αλλά ποιος ακούει...

Ρόζα Λούξεμπουργκ

Στίχοι: Μάνος Ελευθερίου

Μουσική: θάνος Μικρούτσικος

Ερμηνεία: Μαρία Δημητριάδη

Δίσκος: Τροπάρια για Φονιάδες (1977)

Μπλουζάκι χίπικο και παντελόνι τζιν

και στην καρδιά ζωγραφισμένος ο Γκεβάρα.

Στα πορνοστάσια με ούισκι και με τζιν

παίζουν αλέγκρο την καρδιά μου σε κιθάρα.

Αι, Ρόζα Λούξεμπουργκ, τι σου 'χω φυλαγμένα

πάνω στο κάρο σ' είδα στα εννιακόσια εφτά.

Εγώ τότε κοιμόμουνά στο φως τού εικοσιένα

κι εξήντα χρόνια αργότερα σε βρήκα στα χαρτιά.

Φυλλάδες κίτρινες και πράσινη χολή

τα νιάτα σου, τα νιάτα μου κι οι εμπόροι.

Χρυσό πουλάκι δίχως το κλουβί

για σένα κάνουν τον αγώνα οι τζογαδόροι.

Αι, Ρόζα Λούξεμπουργκ, τι σου 'χω φυλαγμένα

πάνω στο κάρο σ' είδα στα εννιακόσια εφτά.

Εγώ τότε κοιμόμουνά στο φως τού εικοσιένα

κι εξήντα χρόνια αργότερα σε βρήκα στα χαρτιά.

Επιτάφιος για τη Ρόζα Λούξεμπουργκ

Ποίηση: Μπέρτολτ Μπρεχτ

Μουσική: Θάνος Μικρούτσικος

Ερμηνεία: Γιάννης Κούτρας & Θάνος Μικρούτσικος

Δίσκος: Μουσική Πράξη στον Μπρεχτ (1978)

Η κόκκινη Ρόζα χάθηκε κι αυτή
κανείς δεν ξέρει
πού το κορμί της παραχώσαν.
Έλεγε την αλήθεια στους φτωχούς
γι' αυτό κι οι πλούσιοι τη σκοτώσαν

Τρεις Ρόζες ή το τέλος του ονείρου

Στίχοι: Μάνος Χατζιδάκις

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

*Ερμηνεία: Μαρίνα Ευστρατίου, Βασίλης Λέκκας, Ηλίας Λιούγκος,
Έλλη Πασπαλά, Ντορίνα Σακαλή*

Δίσκος: Πορνογραφία (1982)

Τρεις Ρόζες ζήσαν μια φορά
η καθεμία χωριστά
κι όλες μαζί μου ψάλανε
αρχαίες ωδές του Ομήρου
μου σφράγισαν την πόρτα μου
στο τέλος του ονείρου.

ΡΟΖΑ ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ

Την ερημιά μου σφράγισε ο καιρός

μ' άρπαξε μέσα του ο λαός
κι ήρθαν τα αίματα
πάθη και ψέματα
μ' άφησε μόνη ο θεός
απλώνει χιόνι στο στρώμα μου
άδειο το σώμα μου
έσβησε μέσα μου το φως.

ΡΟΖΑ ΕΣΚΕΝΑΖΥ

Κάθε βράδυ με φωνάζει
και ξαπλώνει δίπλα μου νεκρός.
Είναι ο άντρας μου
είναι ο γιος
μα δεν ξέρω ποιος
με τα χέρια του
στο λαιμό
μου ξυπνάει παλιό καημό

ΡΟΖΑ ΜΠΛΟΥ

Όλοι με λένε Ρόζα Μπλου
μα όλοι κοιτάνε κάπου αλλού
ίσως δεν ξέρουν να με βρουν
κι εγώ δακρύζω κι απορούν.

Im Toten Wald (Στο νεκρό δάσος)

Ποίηση: Μιχάλης Κατσαρός

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης

Χορωδία: Rundfunkchor Berlin, Σολίστ: Joachim Vogt, Jürgen Freier, Hermann Christian Polster, Αφήγηση: Friedrich Wilhelm Junge

Δίσκος: Sadduzäer-Passion (Κατά Σαδδουκαίων Πάθη – 1983)

Στο νεκρό δάσος των λέξεων προχωράω.

Ανάβω τα χλωμά φανάρια στους δρόμους
προσπαθώ ν' αναστήσω.

Τα ονόματα που πυρπόλησαν τις καρδιές
σε μυστικές συνεδριάσεις
το ονόματα που οδήγησαν
όλα δολοφονούνται.

Τώρα κυκλοφορούν σε ανάκτορα ξένοι
ντύνονται επίσημα στις δεξιώσεις
σε διπλωματικά συνέδρια ανταλλάσσονται χειραψίες
φρικτά υπομνήματα
παρευρίσκονται στις γιορτές υποκλίνονται.
Τώρα πεθαίνουν.

Ω Ρόζα Λουξεμπουργκ, Λένιν, ποιητές.

Ω Τέλμαν, Τάνεφ

παγωμένοι σε επίσημες αίθουσες
δαφνοστεφείς ήρωες
μυικά πρόσωπα
ελάτε.

Οι εξουσίες σήμερα χαϊδεύονται σαν ερωτιάρες γάτες
πάνω στις στέγες μας
οι πρόεδροι ανταλλάσσουν επισκέψεις
οι πατριάρχες πάλι ενθρονίζονται
κάτω από τα νόμιμα κάδρα σας
μας περιπαίζουν.

Εγώ έχω μέσα στη θύμηση μου
την ώρα που ανέβαινε το πλήθος στις σκάλες
με τη φωτιά κρατώντας τη μεγάλη ταμπέλα
«Όλη η εξουσία στα Σοβιέτ».

Έχω στη θύμηση μου την ατμομηχανή που έφερε
τη νύχτα τον Λένιν
τον έξαλλο Μαγιακόφσκυ που πυροβολούσε τους υπουργούς
τους φοιτητές αγκαλιασμένους με τους χωριάτες.

Πως βγήκανε πάλι απ' αυτή τη φωτιά

ο Κος Διευθυντής

ο διπλωματικός ακόλουθος

ο Κος πρέσβυς;

Και τώρα τι πρέπει να γίνει

σ' αυτό το νεκροταφείο των ονομάτων

σ' αυτό το νεκροταφείο των λέξεων;

πως θα ξαναβαφτισουμε τις πυρκαγιές

«Ελευθερία», «ισότητα», «εξουσία»;

(Ερμηνεία: Αγγελική Ιονάτος, δίσκος: D'un bleu très noir)

Ρόζα

Στίχοι: Χριστόφορος Χριστοφής

Μουσική: Ελένη Καραϊνδρου

Ερμηνεία: Ελένη Καραϊνδρου

Δίσκος: Ρόζα / Περιπλάνηση (1996)

Τ' όνομά μου είναι Ρόζα

είμαι το τραγούδι της ψυχής

πάνω από τις στέγες των σπιτιών

πέρα από τον άνεμο.

θέλησα ν' αλλάξω τον κόσμο
κι έγινα το τραγούδι
για να σώσω τ' όνειρο
πέρα από τον άνεμο.

Ο πατέρας μου έλεγε:

«Ρόζα είσαι η θύελλα»

η μητέρα μου έλεγε:

«Ρόζα είσαι το σύννεφο»

τ' αδέρφια μου φώναζαν:

«Ρόζα είσαι η Επανάσταση»

Κι έγινα η Ρόζα

για να σώσω τ' όνειρο

κι αγάπησα πολύ

πίστεψα πολύ.

Δεν ανήκω πια σ' αυτόν τον κόσμο

τ' όνομά μου είναι Ρόζα

τ' όνομά μου είναι Ρόζα

Ρόζα

Στίχοι: Άλκης Αλκαίος

Μουσική: Θάνος Μικρούτσικος

Ερμηνεία: Δημήτρης Μητροπάνος

Δίσκος: Στου αιώνα την παράγκα (1996)

Τα χείλη μου ξερά και διψασμένα
γυρεύουνε στην άσφαλτο νερό
περνάνε δίπλα μου τα τροχοφόρα
και συ μου λες μας περιμένει η μπόρα
και με τραβάς σε καμπαρέ υγρό
Βαδίζουμε μαζί στον ίδιο δρόμο
μα τα κελιά μας είναι χωριστά
σε πολιτεία μαγική γυρνάμε
δε θέλω πια να μάθω τι ζητάμε
φτάνει να μου χαρίσεις δυο φιλιά
Με παίζεις στη ρουλέτα και με χάνεις
σε ένα παραμύθι εφιαλτικό
φωνή εντόμου τώρα ειν' η φωνή μου
φυτό αναρριχώμενο η ζωή μου
με κόβεις και με ρίχνεις στο κενό
Πώς η ανάγκη γίνεται ιστορία
πώς η ιστορία γίνεται σιωπή
τι με κοιτάξεις Ρόζα μουδιασμένο
συγχώρα με που δεν καταλαβαίνω
τι λένε τα κομπιούτερς κι οι αριθμοί
Αγάπη μου από κάρβουνο και θειάφι

πώς σ' έχει αλλάξει έτσι ο καιρός
περνάνε πάνω μας τα τροχοφόρα
και γω μέσ' στην ομίχλη και τη μπόρα
κοιμάμαι στο πλευρό σου νηστικός
Πώς η ανάγκη γίνεται ιστορία
πώς η ιστορία γίνεται σιωπή
τι με κοιτάζεις Ρόζα μουδιασμένο
συγχώρα με που δεν καταλαβαίνω
τι λένε τα κομπιούτερς κι οι αριθμοί

Το καθεστώς των αριθμών

Στίχοι-Μουσική-Ερμηνεία: Magic de Spell

Δίσκος: Μια απάντηση (2013)

Το καθεστώς των αριθμών
ο φασισμός των ισχυρών
με αριθμούς μπορούν
να πετύχουν τους στόχους
με αριθμούς μπορούν
να ρημάξουν ανθρώπους
με αριθμούς μπορούν
να κερδίσουν πολλά

με αριθμούς μπορούν
να έχουν θύματα παιδιά

Μα δεν μπορούν να φιμώσουν το Γκάντι
δε μπορούν να ξεγράψουν το Ρήγα
δε μπορούν να σβήσουν το Σπάρτακο
και δεν μπορούν να σκοτώσουν τη Ρόζα

Με αριθμούς μπορείς;
Χωρίς αυτούς εμείς
θα πάμε στα χωράφια
θα δούμε ανατολή
θα πιούμε απ' τα ποτάμια
στον αέρα στη βροχή
θα φυτέψουμε δέντρα
θα τα κάψουν αυτοί
γιατί έτσι μπορούν
να πεθαίνεις, να ζουν

Μα δεν μπορούν να φιμώσουν το Γκάντι
δε μπορούν να ξεγράψουν το Ρήγα
δε μπορούν να σβήσουν το Σπάρτακο

και δεν μπορούν να σκοτώσουν τη Ρόζα

Στη δύση της μέρας
στο κέντρο της νύχτας
ορμάει το σκυλί
αλάτι στην πληγή
με αριθμούς μπορείς;
Χωρίς αυτούς εμείς
θα δούμε ανατολή
στον αέρα στη βροχή

Μα δεν μπορούν να φιμώσουν το Γκάντι
δε μπορούν να ξεγράψουν το Ρήγα
δε μπορούν να σβήσουν το Σπάρτακο
και δεν μπορούν να σκοτώσουν τη Ρόζα

Πηγή: toperiodiko.gr